

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
εκένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Β΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Τίτλος:

« Οι μεταμορφώσεις της αφήγησης »

Συγγραφή: ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΑΛΑΝΟΣ

Εφαρμογή: ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΝΑΚΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνια 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Οι μεταμορφώσεις της αφήγησης

Εφαρμογή σεναρίου

Στυλιανή Νάκη

Δημιουργία σεναρίου

Ανδρέας Γαλανός

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική λογοτεχνία

Τάξη

Β΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

Ιδιωτικό Σχολείο «Α΄ Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού»

Χρονολογία

Από 06/11/2012 έως 19/12/2012

Διδακτική/θεματική ενότητα

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Γλώσσα

Χρονική διάρκεια

6 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

II. Εικονικός χώρος: wiki

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Όσον αφορά τις προϋποθέσεις υλοποίησης, όπως αυτές αναφέρονται στο σενάριο, παρατηρήθηκαν τα εξής:

Υλικοτεχνική υποδομή

Υπήρχε αίθουσα υπολογιστών με λειτουργικούς σταθμούς εργασίας, οι οποίοι όμως δεν ήταν εξοπλισμένοι με μικρόφωνο και δεν είχαν εγκατεστημένο το πρόγραμμα δημιουργίας ψηφιακής αφήγησης Photostory. Επειδή δεν κατέστη δυνατή η εγκατάσταση του προγράμματος για διαδικαστικούς λόγους (απαιτείται άδεια από την κεντρική υπηρεσία του σχολείου γεγονός ιδιαίτερα χρονοβόρο) και μετά από συζήτηση με τον δημιουργό του σεναρίου αξιοποιήθηκε το πρόγραμμα moviemaker. Υπήρχε η δυνατότητα κεντρικής προβολής στο εργαστήριο υπολογιστών.

Για τον εκπαιδευτικό:

Η εκπαιδευτικός ήταν εξοικειωμένη με τη χρήση του περιβάλλοντος wiki όσο και με το moviemaker, καθώς και με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας.

Για τους μαθητές:

Οι μαθητές ήταν εξοικειωμένοι με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας και εργάστηκαν με βάση τις ομάδες που είχαν ήδη σχηματιστεί στην αρχή της χρονιάς. Χρειάστηκε όμως μία διδακτική ώρα, για να εξοικειωθούν με το περιβάλλον wiki.

Όσον αφορά στο πρόγραμμα moviemaker, αυτό είναι στη διδακτέα ύλη τους στο μάθημα της πληροφορικής. Έτσι σε συνεργασία με τον καθηγητή της πληροφορικής οι μαθητές το διδάχθηκαν νωρίτερα από τον προβλεπόμενο χρόνο, για να υλοποιήσουν το σενάριο. Οι μαθητές είχαν διδαχθεί τα σχετικά με την αφήγηση στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στην Α΄ Γυμνασίου.

Εφαρμογή στην τάξη

«Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.»

Το σενάριο στηρίζεται

Ανδρέας Γαλανός, Οι μεταμορφώσεις της αφήγησης, Νεοελληνική Λογοτεχνία Β΄ Γυμνασίου 2012.

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός του συγκεκριμένου σεναρίου ήταν να εξοικειώσει τους μαθητές με τη λογοτεχνική και ψηφιακή αφήγηση και να τους προβληματίσει για τις μεταξύ τους διαφορές. Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες και «μεταμόρφωσαν» τη λογοτεχνική αφήγηση των ηρωίδων ενός λογοτεχνικού κειμένου σε ψηφιακή και στο τέλος συζήτησαν για τις μεταξύ τους διαφορές.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο στόχευε στη διαθεματική διδασκαλία της αφήγησης. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο συνδυασμό των γνώσεων σχετικά με την αφήγηση που απόκτησαν οι μαθητές στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας και στην αξιοποίησή τους στο μάθημα της λογοτεχνίας. Επιπλέον το σενάριο εστίασε όχι μόνο στη γραπτή γλωσσική αφήγηση αλλά και στην προφορική και στην αφήγηση με εικόνες. Προς την κατεύθυνση αυτή λειτούργησε η αξιοποίηση εργαλείων για την αποκωδικοποίηση και την παραγωγή πολυτροπικών και πολυμεσικών αφηγήσεων.

Οι μαθητές έρχονται σε επαφή με την αφήγηση ήδη από τα πρώτα χρόνια της ζωής τους και στη συνέχεια τη χρησιμοποιούν και οι ίδιοι και τη συναντούν σε πολλές εκφάνσεις της καθημερινής επικοινωνιακής περιστασης. Αξίζει να σημειωθεί ότι ιδιαίτερα στη σχολική ζωή η αφήγηση αποτελεί σημαντικό μέρος της καθημερινής διδακτικής πρακτικής, αφού χρησιμοποιείται σε όλα τα διδακτικά αντικείμενα τόσο από τον διδάσκοντα όσο και από τους μαθητές.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο αυτό επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να συνειδητοποιήσουν ότι η αφηγηματικότητα κρύβεται σε διάφορες εκφάνσεις της ανθρώπινης πραγματικότητας.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

- Να αναγνωρίζουν την αφηγηματικότητα και τα βασικά συστατικά μιας αφήγησης (η διαδοχή γεγονότων, ο άξονας του χρόνου, η χρήση του ρήματος) σε ένα λογοτεχνικό κείμενο.

Γραμματισμοί

- Να απομακρυνθούν από την αποκλειστική σύνδεση της αφήγησης με τον γλωσσικό κώδικα.
- Να δημιουργούν ψηφιακές αφηγήσεις.
- Να προβληματίζονται κριτικά για τις επιλογές μιας ψηφιακής αφήγησης.

Διδακτικές πρακτικές

Το σενάριο αξιοποίησε την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας. Η πρώτη ώρα πραγματοποιήθηκε στην ολομέλεια, ενώ στις υπόλοιπες οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες. Στους μαθητές δόθηκαν φύλλα εργασίας, τα οποία συμπληρώνονταν χειρόγραφα και στη συνέχεια αναρτούσαν τις απαντήσεις τους στο wiki στη σελίδα της ομάδας τους. Μόλις οι ομάδες ολοκλήρωσαν τις εργασίες τους τις παρουσίασαν στους συμμαθητές τους.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για το σενάριο υπήρξε η ανάγκη για επανάληψη των γνώσεων για την αφήγηση που διδάχθηκαν οι μαθητές στην Α΄ τάξη του Γυμνασίου και στην αξιοποίησή τους στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Β΄ τάξης. Εκτός

όμως από αυτό το σενάριο επέκτεινε τις γνώσεις των μαθητών για την αφήγηση, με τη δημιουργία ψηφιακής αφήγησης και στη σύγκρισή της με την γραπτή.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση μπορεί να αξιοποιηθεί τόσο στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας όσο και στο μάθημα της Λογοτεχνίας, καθώς συγκρίνει τον κειμενικό τύπο της αφήγησης με τον ψηφιακό εστιάζοντας στα διαφορετικά σημειωτικά μέσα, που χρησιμοποιεί καθένας από αυτούς. Το κείμενο που χρησιμοποιείται ως αφορμή για τη δημιουργία αφηγήσεων περιλαμβάνεται στο σχολικό εγχειρίδιο της Β΄ Γυμνασίου.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Για την εφαρμογή του σεναρίου δημιουργήθηκε wiki και αξιοποιήθηκαν οι δυνατότητες που αυτό προσφέρει για τη συνεργατική παραγωγή λόγου. (βλ. φάκελο τεκμηρίων, wiki)

Οι μαθητές συμπλήρωναν ανά ομάδα χειρόγραφα τα σχετικά φύλλα εργασίας και στη συνέχεια αναρτούσαν τις απαντήσεις τους στη σελίδα της ομάδας τους στο wiki. Επίσης αξιοποιήθηκε το πρόγραμμα δημιουργίας ψηφιακών αφηγήσεων moniemaker, ώστε να εξασκηθούν οι μαθητές στην ψηφιακή αφήγηση μιας ιστορίας (digital storytelling) και να γίνουν κριτικοί αναγνώστες τέτοιων ψηφιακών ιστοριών.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα σχολικών εγχειριδίων

ΚΝΑ Β΄ Γυμνασίου:

Ζωρζ Σαρή, «[Και πάλι στο σχολείο...](#)»

Νεότερη Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία Β΄ Λυκείου:

Σλάβομιρ Μρόζεκ, «[Ο κύκνος](#)»

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Κατά την πρώτη ώρα διδασκαλίας, που διεξήχθη στο εργαστήριο πληροφορικής, οι μαθητές στην ολομέλεια εξοικειώθηκαν με το περιβάλλον wiki και ενημερώθηκαν για τη διδακτική πρόταση, το περιεχόμενο και το στόχο της. Τη δεύτερη ώρα, που διεξήχθη στην αίθουσα διδασκαλίας, οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες (αξιοποιήθηκαν οι ομάδες που είχαν δημιουργηθεί στην αρχή της χρονιάς) επεξεργάστηκαν το πρώτο φύλλο εργασίας. Αρχικά, η καθηγήτρια προέβαλε στον διαδραστικό πίνακα την ιστοσελίδα του ΚΕΓ και ζήτησε από έναν μαθητή να αναζητήσει στα σώματα κειμένων το λήμμα «αφηγούμαι» και τα ουσιαστικά που αποδίδονται ως αντικείμενά του. Μόλις εμφανίστηκαν τα αποτελέσματα της αναζήτησης η καθηγήτρια ρώτησε την τάξη αν στη θέση των ουσιαστικών «ιστορία», «περιστατικό», «σενάριο» μπορούν να λεχθούν άλλα, όπως μαθητής, κτήριο, κ.ά.. Μετά τις αρνητικές απαντήσεις των μαθητών, η καθηγήτρια ρώτησε τους μαθητές, τι εννοούμε λέγοντας «αφήγηση», πώς οργανώνεται η αφήγηση και ποιος είναι ο χρόνος των ρημάτων. Οι μαθητές ανακάλεσαν εύκολα στη μνήμη τους τα σχετικά με τη θεωρία της αφήγησης, τα οποία κατέγραφε ένας μαθητής στον πίνακα και στη συνέχεια η καθηγήτρια μοίρασε στους μαθητές το [πρώτο φύλλο εργασίας](#) (βλ. Φάκελος τεκμήρια, Φύλλο εργασίας 1^A) με το κείμενο του Σλάβομιρ Μρόζεκ, «Ο κύκνος» και τους ζήτησε να το συμπληρώσουν ακολουθώντας τις οδηγίες που αναγράφονται σε αυτό. Η καθηγήτρια έδωσε περίπου 10 λεπτά στους μαθητές, για να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας και στη συνέχεια ζήτησε από τους μαθητές να πουν τις απαντήσεις τους. Μετά τον έλεγχο των απαντήσεων ένας μαθητής ξαναδιάβασε δυνατά το κείμενο με τη σωστή σειρά των γεγονότων της αφήγησης. Στη συνέχεια η καθηγήτρια μοίρασε στους μαθητές το [δεύτερο φύλλο εργασίας](#), το διάβασε στην τάξη και επέστησε την προσοχή τους στον τρόπο με τον οποίο πρέπει να το συμπληρώσουν. Τόνισε ότι πρέπει, αφού μελετήσουν το κείμενο της Ζ. Σαρή, Και πάλι στο σχολείο...» αρχικά να εστιάσουν στα χαρακτηριστικά της γραπτής

αφήγησης και σε αυτό θα τους βοηθήσει η απάντηση στις ερωτήσεις που αφορούν στην έκταση των πολλαπλών αφηγήσεων, στη χρήση ευθέως ή πλαγίου λόγου και στον εντοπισμό του χρόνου που χρησιμοποιείται συχνότερα. Στη συνέχεια όμως τους ζήτησε, συνεχίζοντας τις διευκρινίσεις στα ζητούμενα του φύλλου εργασίας, να επιλέξουν μια από τις πολλές αφηγήσεις που υπάρχουν στο κείμενο και να γράψουν την «έκθεση» της ηρωίδας. Οι μαθητές κλήθηκαν να αξιοποιήσουν για το σκοπό αυτό τη δυνατότητα που δίνει το wiki για συνεργατική παραγωγή λόγου. Τους δόθηκε η οδηγία να δημιουργήσουν στο wiki σελίδα με το όνομα της ηρωίδας την ιστορία της οποίας θα αφηγηθούν, όπως και έκαναν. Την *τρίτη ώρα διδασκαλίας* που διεξήχθη στο εργαστήριο υπολογιστών οι μαθητές, παρουσίασαν τις αφηγήσεις- εκθέσεις που είχαν γράψει ανά ομάδες στην ολομέλεια και ακολούθησε κριτική για το περιεχόμενό τους από τις υπόλοιπες ομάδες. Κάθε ομάδα διάβαζε στην ολομέλεια την αφήγηση του καλοκαιριού της ηρωίδας που είχε επιλέξει και την οποία είχε αναρτήσει στο wiki και ακολουθούσε συζήτηση. Η αφήγηση προβαλλόταν στο διαδραστικό πίνακα, ώστε να μπορούν οι μαθητές να παρακολουθούν καλύτερα. Οι μαθητές σημείωναν τι τους άρεσε και τι όχι από κάθε ιστορία και γιατί. Αξίζει να σημειωθεί ότι όλες οι ομάδες επεσήμαναν ως θετικό στοιχείο την παρουσία στο κείμενο των χαρακτηριστικών της αφήγησης, όπως τα είχαν καταγράψει στο πρώτο φύλλο εργασίας. (βλ. φάκελο τεκμηρίων, fyllo ergasias 2)

Η καθηγήτρια έκρινε σκόπιμο να προηγηθεί η παρουσίαση των εργασιών της γραπτής αφήγησης, ώστε οι μαθητές ακούγοντας τα σχόλια των συμμαθητών τους να έχουν έναν «άξονα» πάνω στον οποίο θα κινηθούν, για να δημιουργήσουν την ψηφιακή αφήγηση. Αξίζει να σημειώσουμε εδώ ότι η διαδικασία παρουσίασης των εργασιών των ομάδων διήρκεσε όλη την τρίτη ώρα, επειδή οι ομάδες ήταν ιδιαίτερα πρόθυμες να ακούσουν και να σχολιάσουν τις εργασίες και η καθηγήτρια θεώρησε ότι δεν έπρεπε να ανακόψει τον ενθουσιασμό και τη θετική διάθεση της τάξης και έτσι διέθεσε όλο το διδακτικό χρόνο. Την *τέταρτη και την πέμπτη διδακτική ώρα*, που διεξήχθησαν στο εργαστήριο υπολογιστών οι μαθητές ασχολήθηκαν με την

μετατροπή της ιστορίας τους σε ψηφιακή αφήγηση. Ειδικότερα, την τέταρτη ώρα τους μοιράστηκε το [τρίτο φύλλο εργασίας](#) και με βάση αυτό εργάστηκαν για τη δημιουργία της ψηφιακής αφήγησης. Κατά την εργασία των ομάδων προέκυψαν διάφορα προβλήματα τεχνικής φύσεως, γιατί οι μαθητές μόλις είχαν διδαχθεί το moviemaker και έτσι δυσκολεύονταν λίγο στην αξιοποίησή του. Ζητήθηκε η βοήθεια του καθηγητή πληροφορικής, ο οποίος ήρθε στην τάξη και έλυσε κάποια τεχνικά θέματα, ενώ βοήθησε και η καθηγήτρια. Την πέμπτη διδακτική ώρα οι μαθητές ολοκλήρωσαν την μετατροπή της γραπτής αφήγησης σε ψηφιακή και στη συνέχεια συμπλήρωσαν το [τέταρτο φύλλο εργασίας](#). Ο αρχικός προγραμματισμός ήταν να παρουσιαστούν οι απαντήσεις του φύλλου εργασίας την πέμπτη ώρα αλλά ο διδακτικός χρόνος δεν ήταν επαρκής, οπότε αυτό έγινε την έκτη ώρα. (βλ. φάκελο τεκμηρίων, fyllo ergasias 4A)

Την *έκτη διδακτική ώρα* οι ομάδες παρουσίασαν τις εργασίες τους (βλ. φάκελο τεκμηρίων, moviemaker1) στην ολομέλεια. Κάθε ομάδα προέβαλε στον διαδραστικό την ψηφιακή αφήγηση που είχε δημιουργήσει. Η καθηγήτρια ζητούσε από τους μαθητές της ομάδας που παρουσίαζε να σχολιάζουν τις επιλογές κειμένου, ήχου και εικόνας που έκαναν και να τις αιτιολογούν στους συμμαθητές τους. Οι υπόλοιποι μαθητές σχολίαζαν αυτό που έβλεπαν και το αξιολογούσαν ως προς τη μορφή, τις επιλογές και το τελικό αποτέλεσμα που προέκυψε από αυτές. Μετά την παρουσίαση και προκειμένου να έχουν οι μαθητές μια συνολική εικόνα των δύο μορφών αφήγησης με τις οποίες ασχολήθηκαν, κλήθηκαν να συμπληρώσουν στην ολομέλεια πια, το [πέμπτο φύλλο εργασίας](#), που αφορά στη σύγκριση των δύο μορφών αφήγησης. (βλ. φάκελο τεκμηρίων diafores graptis-psifiakis afigisis) Η καθηγήτρια κατά τη συμπλήρωση του φύλλου εργασίας επέστησε την προσοχή των μαθητών στον αποδέκτη των δύο μορφών αφήγησης και στα στοιχεία που τη διαφοροποιούν ακριβώς λόγω του αποδέκτη. Οι απαντήσεις του φύλλου εργασίας σημειώθηκαν στον πίνακα και ένας μαθητής τις ανάρτησε, στη συνέχεια, στη σχετική σελίδα που είχε δημιουργηθεί στο wiki.

Έτσι έγινε, μεταξύ άλλων, λόγος για τη δύναμη της εικόνας, που είναι το μεγάλο πλεονέκτημα της ψηφιακής αφήγησης αλλά και για το πόσο κινητοποιεί τη φαντασία του αποδέκτη η γραπτή αφήγηση. Μάλιστα οι μαθητές έφτασαν εύκολα μόνοι τους στο συμπέρασμα ότι η ψηφιακή αφήγηση καθοδηγεί περισσότερο τον αποδέκτη απ' ό,τι η γραπτή.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

Παρακάτω σας δίνονται ανακατεμένα κομμάτια μιας ιστορίας. Μετακινήστε τα πλαίσια, έτσι ώστε να μπει η ιστορία στη σωστή σειρά.

Θα σας βοηθήσουν τα παρακάτω ερωτήματα:

- Ποια στοιχεία περιμένουμε να βρούμε στην αρχή μιας αφήγησης;
- Χρωματίστε τις λέξεις που μας δείχνουν τα βασικά γεγονότα σε κάθε πλαίσιο. Τι μέρους του λόγου είναι αυτές οι λέξεις κυρίως;
- Ποιες λέξεις θα μας δείξουν με ποια σειρά έγιναν τα γεγονότα σε μια ιστορία; Υπογραμμίστε τέτοιες λέξεις και φράσεις σε κάθε πλαίσιο
- Πώς περιμένουμε να τελειώνει μια αφήγηση;

«Ο Κύκνος»

α Άλλη μια νύχτα γεμάτη παγωνιά, κι ο γέρος να βασανίζεται απ' τη θλίψη. Τούτη τη φορά το 'χε πάρει απόφαση να μην πάει στο εστιατόριο γιατί, την προηγούμενη νύχτα, αφότου γύρισαν, ο κύκνος χόρευε και τραγουδούσε πολύ παράξενα.

Κάθισε λοιπόν στην άκρη της λίμνης, στο άδειο παγωμένο πάρκο, και κοίταζε τον ουρανό. Ξαφνικά, ένιωσε να του τραβάνε το παντελόνι. Ήταν ο κύκνος που κάτι του ζητούσε. Πήγανε λοιπόν.

β Ένα μήνα αργότερα, τόσο ο φύλακας όσο και ο κύκνος απολύθηκαν από τη δουλειά τους. Ο κύκνος τον είδανε να κολυμπάει περίεργα στο νερό, ακόμα και τη μέρα. Μια μητέρα που είχε φέρει τα παιδάκια της στο πάρκο για να δουν τον κύκνο, παραπονέθηκε στις αρχές, από καθαρό ενδιαφέρον, βέβαια, για τη νεολαία.

Ακόμη και στην κατώτερη θέση, ο κάτοχός της πρέπει να έχει κάποιες ηθικές αρχές.

γ Όταν ανέλαβε αυτή τη δουλειά, είχε αρχίσει να κάνει ψύχρα τα βράδια. Το πάρκο ήταν έρημο. Ενόςω περιπολούσε στη λίμνη, ο γέρος έριχνε μια ματιά στον κύκνο, αλλά μερικές

φορές αφηνόταν να κοιτάζει τ' αστέρια. Κρύωνε. Θα ήταν όμορφα, σκέφτηκε, να ρίξει μια ματιά στο μικρό εστιατόριο που είναι κοντά στο πάρκο. Άρχισε να βαδίζει προς τα κει αλλά θυμήθηκε τον κύκνο. Μπορεί να του κλέβανε όσο θα έλειπε. Θα 'χανε τη δουλειά του. Έπρεπε να το ξεχάσει λοιπόν.

Αλλά το κρύο συνέχισε να τον περονιάζει, μεγαλώνοντας τη μοναξιά του. Στο τέλος αποφάσισε να πάει στο εστιατόριο και να πάρει μαζί του τον κύκνο. Ακόμα κι αν ερχόταν κανείς στο πάρκο, όσο θα λείπανε, για ν' αναπνεύσει τον καθαρό αέρα στην ομορφιά της φύσης, δε θα πρόσεχε αμέσως την απουσία του κύκνου. Η νύχτα ήταν γεμάτη αστέρια βέβαια, αλλά δεν είχε φεγγάρι. Και, το πιο σπουδαίο, θα γυρίζανε γρήγορα.

Φύγανε λοιπόν.

Στο εστιατόριο τους υποδέχτηκε ένα ανακουφιστικό κύμα ζεστού αέρα γεμάτο με γαργαλιστικές μυρωδιές από το μαγείρεμα των φαγητών. Ο γέρος έβαλε τον κύκνο να καθίσει απέναντι του στο τραπέζι και κάθισε κι αυτός. Έτσι μπορούσε να παρακολουθεί τον κύκνο, ενώ θα έτρωγε το φαγητό του. Για να ζεσταθεί, παράγγειλε κι ένα ποτηράκι βότκα.

Ενώσω έτρωγε μια μερίδα αρνίσιο κρέας, και το χαιρόταν μάλιστα πολύ, παρατήρησε ότι ο κύκνος του κοιτάζε με δυστυχισμένο ύφος. Ο γέρος λυπήθηκε το φτωχούλη κύκνο. Νιώθοντας την επιτιμητική ματιά του τού κόπηκε κάθε όρεξη για φαί. Έπειτα του ήρθε μια ιδέα. Φώναξε το σερβιτόρο και παράγγειλε ένα φωμάκι και λίγη ζεστή μπίρα με ζάχαρη. Βούτηξε το φωμάκι στη μπίρα και το 'δωσε στον κύκνο, που γρήγορα ξαναβρήκε τα κέρια του. Μετά το φαγητό, ικανοποιημένοι και ξαναανιωμένοι, ξαναγύρισαν στο πόστο τους.

d Στο πάρκο ήτανε μια λίμνη. Στη λίμνη ζούσε ένας κύκνος. Το μεγαλύτερο αξιοθέατο του πάρκου. Μια μέρα εξαφανίστηκε ο κύκνος. Τον κλέφανε κάτι αλήτες.

Ο Οργανισμός Δημόσιων Κήπων αγόρασε καινούριο κύκνο. Δημιουργήθηκε ειδική θέση φύλακα για να προστατεύει τον κύκνο, να μην έχει την τύχη του προκατόχου του.

Η θέση αυτή ανατέθηκε σ' ένα γεράκο που ζούσε μονάχος κι έρημος χρόνια ολόκληρα.

e Το επόμενο βράδυ έκανε περισσότερο κρύο. Τ' αστέρια φαίνονταν ασυνήθιστα λαμπερά και ο γερο-φύλακας ένιωθε το κάθε αστέρι σαν παγωμένο καρφί μπηγμένο στη ζεστή αλλά

μοναχική καρδιά του. Ωστόσο, αντιστάθηκε στον πειρασμό να ξαναπάει, γι' άλλη μια φορά στο εστιατόριο.

Στο κέντρο της λίμνης φάνηκε ο κύκνος· τ' άσπρα φτερά του άστραφταν κάτω απ' το φως των αστεριών.

Η σκέψη ενός ζωντανού πλάσματος μέσα στο νερό, μια τέτοια παγωμένη νύχτα, έκανε το γέρο ν' ανατριχιάσει.

Ο φτωχούλης κύκνος άξιζε καλύτερη τύχη. Ο γερο-φύλακας ήταν σίγουρος ότι ο κύκνος θα καλοδεχόταν λίγη ζεστασιά και κάμποσο φαγητό.

Τον πήρε λοιπόν στην αγκαλιά του και τον κουβάλησε μαζί του στο εστιατόριο.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2 (ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΗΤΙ)

Διαβάστε το κείμενο της Ζωρζ Σαρή [«Και πάλι στο σχολείο...»](#)

Στο κείμενο έχουμε την αφήγηση της πρώτης μέρας στο σχολείο, μετά τις καλοκαιρινές διακοπές, μιας ομάδας κοριτσιών που φοιτούν σε Σχολή Θηλέων. Μέσα σε αυτή την αφήγηση μπορούμε να εντοπίσουμε μια σειρά από μικρότερες αφηγήσεις του πώς πέρασε κάθε κορίτσι τις καλοκαιρινές του διακοπές.

Εντοπίστε όσο πιο πολλές μπορείτε από αυτές τις αφηγήσεις. Αν το διαβάσετε από το εγχειρίδιο, υπογραμμίστε την καθεμιά με μαρκαδόρο υπογράμμισης διαφορετικού χρώματος. Αν το διαβάσετε από την ιστοσελίδα του ψηφιακού σχολείου, αντιγράψτε τις αφηγήσεις σε ένα έγγραφο Word και χρωματίστε την καθεμιά με διαφορετική γραμματοσειρά.

- ❖ Ποιες από αυτές είναι σε πλάγιο και ποιες σε ευθύ λόγο; Γιατί η συγγραφέας καταφεύγει τόσο συχνά στη χρήση του διαλόγου;
- ❖ Σε ποιο χρόνο είναι τα περισσότερα ρήματα σε αυτές τις αφηγήσεις;
- ❖ Πόσες λέξεις καταλαμβάνει η μικρότερη και πόσες η μεγαλύτερη από αυτές;

“Και, για να κάνουμε καλή αρχή, σας παρακαλώ για την ερχόμενη Πέμπτη να γράψετε μια έκθεση με θέμα: Το καλοκαίρι μου.”

✚ Διαλέξτε μια από τις αφηγήσεις των κοριτσιών που εντοπίσατε στο κείμενο της Σαρή και γράψτε σε ένα πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου την «έκθεση» της μαθήτριάς. Θυμηθείτε τα όσα συζητήσαμε ήδη για τα χαρακτηριστικά μιας αφήγησης.

Για να συνθέσετε την αφήγησή σας χρησιμοποιήστε το wiki που δημιουργήθηκε για το σκοπό αυτό. Δημιουργήστε μια καινούρια σελίδα με το όνομα της ηρωίδας της οποίας την ιστορία θα αφηγηθείτε και χωρίστε τις αρμοδιότητες. Κάποιος ας γράψει την αρχή, κάποιος τη συνέχεια και κάποιος το τέλος, ενώ ένας άλλος μπορεί να αναλάβει να «χτενίσει» συνολικά το κείμενο. Καλό θα ήταν να έχετε αποφασίσει από πριν κάποια βασικά στοιχεία για τη ζωή και τον χαρακτήρα της ηρωίδας σας.

Η αφήγηση σας να έχει έκταση περίπου 150-200 λέξεις και να είναι γραμμένη σε α' ενικό πρόσωπο. Μπορείτε να την εμπλουτίσετε με περιγραφές, όπου θεωρείτε ότι είναι απαραίτητο.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3 (photostory)

Τώρα θα μετατρέψουμε τις «εκθέσεις» των κοριτσιών σε ψηφιακές αφηγήσεις με εικόνα και ήχο.

Επιλέξτε ποια σημεία της αφήγησή σας θα θέλατε να ντύσετε με φωτογραφίες και αναζητήστε τις κατάλληλες φωτογραφίες στο διαδίκτυο.

Ανοίξτε το πρόγραμμα Photo Story που θα βρείτε στην επιφάνεια εργασίας και ακολουθώντας τις οδηγίες δημιουργήστε μια ψηφιακή αφήγηση:

1. Εισάγετε τις φωτογραφίες, τοποθετήστε τις στη σωστή σειρά και επεξεργαστείτε τις.
2. Αποφασίστε ποια κομμάτια της αφήγησής σας θα κρατήσετε και ποια όχι.
3. Εισάγετε το κατάλληλο κείμενο που θέλετε να συνοδεύει κάθε φωτογραφία. Επιλέξτε το χρώμα, το μέγεθος και το είδος της γραμματοσειράς. Όλες οι επιλογές σας σκεφτείτε αν είναι σύμφωνες με τον χαρακτήρα της κοπέλας, όπως τον έχετε φανταστεί.
4. Ηχογραφήστε την αφήγηση σας. Αποφασίστε ποιο ή ποια μέλη της ομάδας θα δανείσουν τη φωνή τους και ποια επιλογή θεωρείτε πιο ταιριαστή.
5. Διαλέξτε μουσική υπόκρουση που να ταιριάζει και ντύστε την αφήγησή σας.

Η ψηφιακή σας ιστορία να έχει διάρκεια περίπου 3'.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4

- ✚ Ποιους καινούργιους κώδικες χρησιμοποιήσατε στην ψηφιακή αφήγηση;
- ✚ Αφαιρέσατε κάποια κομμάτια του γραπτού κειμένου; Γιατί;
- ✚ Με ποια κριτήρια διαλέξατε τις φωτογραφίες και τη μουσική που χρησιμοποιήσατε;
- ✚ Ποια στοιχεία της γραπτής αφήγησης σας δυσκόλεψε πιο πολύ να αποδώσετε με εικόνες;
- ✚ Γιατί επιλέξατε τη μουσική που συνοδεύει την αφήγησή σας;
- ✚ Σε ποια περίπτωση θα επιλέγατε τη γραπτή και σε ποια την ψηφιακή εξιστόρηση;
- ✚ Πόσο σημαντικός εξακολουθεί να είναι ο λόγος στην ψηφιακή αφήγηση που δημιουργήσατε; Αν έλειπε το κείμενο, θα καταλαβαίναμε τι συμβαίνει;
- ✚ Ποιες λέξεις ή φράσεις της αφήγησής σας φωτίζονται περισσότερο μέσα από τις εικόνες που έχετε επιλέξει;
- ✚ Η ψηφιακή αφήγηση χρειάζεται τις λεκτικές περιγραφές χώρων, προσώπων κτλ;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 5

Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα λαμβάνοντας υπόψη σας τα χαρακτηριστικά της ψηφιακής και της γραπτής αφήγησης, όπως προέκυψαν από την ενασχόλησή μας με τις δύο αυτές μορφές αφήγησης.

	Ψηφιακή αφήγηση	Γραπτή αφήγηση
Κώδικας		
Ακροατής/ Θεατής/ Αναγνώστης		
Χρήση		
Στόχος/(αποδέκτης)		

Z. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η γενική αποτίμηση της εφαρμογής του σεναρίου ήταν θετική. Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν με μεγάλο ενδιαφέρον κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας καθώς και κατά τη διάρκεια της συζήτησης που ακολούθησε για τη σύγκριση των δύο μορφών αφήγησης. Αξίζει ιδιαίτερα να σημειωθεί ότι το σενάριο έχει σαφείς και υλοποιήσιμους στόχους και είναι εύκολα εφαρμόσιμο στη σχολική πραγματικότητα. Οι ομάδες ανταποκρίθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό. Το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίστηκε στην αξιοποίηση του moniemaker, γιατί οι μαθητές δεν ήταν απόλυτα εξοικειωμένοι με το πρόγραμμα, όπως και με το περιβάλλον wiki. Έτσι χρειάστηκε να αφιερωθεί περισσότερος χρόνος από τον προβλεπόμενο. (6 διδακτικές ώρες αντί των 4 που προβλεπόταν).

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
